

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedév. . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM.

Ellentétek az ellenzéki pártok közt

A politikai életet a július 16-án összeülő nemzetgyűlés munkarendje és egyúttal a különböző pártok parlamenti magatartása foglalkoztatja. Az utóbbi napokban az ellenzék egyes pártfrakciói között végbement tanácskozások során — mint jól informált helyről értesülünk — olyan tervek merültek fel, hogy az ellenzéknek parlamenti működését minden eszközzel meg kell akadályoznia. Ezek közé az eszközök közé tartoznak a Ház korelnökségének dolga is. Ugyanis a Ház korelnöki tisztségét Apponyi Albert grófnak, mint a parlament legidősebb tagjának kellene vállalnia, aki azonban — mint már egyes lapok jelentették is — ezt a tisztséget nem akarja vállalni, mert az ellenzék a Ház korelnökét akarja felhasználni arra, hogy már a nemzetgyűlés megnyitása alkalmával megakadályoztassék annak megalakulása és egyúttal a Ház korelnöki székéről kellene elhangzania — az ellenzék terve szerint — egy deklarációnak, amely szerint az ellenzék a nemzetgyűlést törvénytelennek tartja. E tervnek a keresztülvitelére az ellenzék tanácskozásai során felmerült az a terv, hogy Apponyi Albert gróf helyett esetleg Andrassy Gyula gróf, aki az ellenzék szerint Apponyi után a legidősebb tagja a parlamentnek, vállalja a korelnökséget és tegye meg az előbb említett deklarációt.

Az egységes pártban ezeket a híreket természetesen aggodalmasan fogadták és hangsúlyozták munkatársunk előtt, hogy az ország érdekeivel szemben kettőzött kötelessége a kormánynak és a pártnak minden körülmények között biztosítani a nemzetgyűlés munkaképességét. Eppen ezért szükségesnek látják, hogy a nemzetgyűlés tanácskozásait ne a mult nemzetgyűlésen érvényben volt házszabályok alapján folytassa, mert ezek a házszabályok bő alkalmat adnak az ellenzéknek az obstrukcióra és személyes kérdésekkel a komoly munkásság megakadályozására, hanem addig is, amíg az új házszabályok elkészülnek, az 1913-as

A liberálisok és demokraták budapesti veresége

A budapesti választások eredménye foglalkoztatja ma a politikai köröket, különösen sokat beszélnek arról a tagadhatatlan vereségről, ami a fővárosi választások folyamán Vázsonyiék, vagyis a szorosán vett demokratákat érte. Vázsonyiék vereségük okát természetesen nem ömagukban és nem abban a harcmodorban látják, amit eléggé oktanul a többi liberális pártokkal szemben folytattak, hanem Bárcziék és Rassaiék rovására szeretnék írni azt, hogy a remélt mandátumtömeg helyett Budapesten és környékén 7 mandátumhoz jutottak csupán. Szerényi például nem bukott volna ki, ha sorsát nem a Vázsonyi listához köti, hanem esetleg Lukács Lászlóval egyetemben veszi fel a harcot. A demokrata lista sikeretelenségének egyik legfőbb és legtagadhatatlanabb oka az a kiméletlen harcmodor, amit Vázsonyi Vilmos a liberális irányzatnak azok ellen a képviselők ellen folytatott, akik nem hajlandók Vázsonyiban a liberális apostolat látni.

A Vázsonyi és Bárczi, illetve Rassaiék között az ellentétek óráról órára erősödnek és egészen bizonyos, hogy a politikusok csoportjában rövid időn belül végleges szakadás fog beállni, mert például Bárczi Istvánnak semmiképpen nincsen inyére, hogy Vázsonyi legyen az

ugynevezett Tisza-féle házszabályok alapján munkálkodjék a nemzetgyűlés. Ezek a házszabályok adnak ugyanis egyedül módot arra, hogy a kisebbség terrorisztikus magatartása lehetetlenné tétessék és a parlament működése biztosítva legyen.

Az ellenzék azonban tárgyalásai során felvetette azt az eszmét is, hogy a Tisza-féle házszabályok életbeléptetése esetén a legvehemens obstrukciót indítsa meg és már itt megakadályozza a kormány és parlament működését. Állítólag ez a terv az ellenzék részéről annyira komolyan látszik, hogy a jövő héten tartandó együttes értekezleten ennek az obstrukciónak a részleteire is meg fog állapodni. Az ellenzék blokszerű eljárásával kapcsolatban jelentették már azokat az ellentéteket, amelyek egyrészt az ellenzék polgári részéről, másfelől pedig a szociálisták részéről nyilvánultak. A polgári ellenzéknek a szélső jobbhoz tartozó része, vagyis az Andrassy-Friedrich csoport nem minden kérdésben hajlandó együttműködni a liberális és szocialista ellenzékkel.

Míg Andrassyék előtérbe helyezik parlamenti működésük során a királykérdés állandó felszínre tartását, addig a szociálisták ezt a kérdést teljesen kikapcsolva, szociális reformok követelésével állanak elő a nemzetgyűlésen.

A lapokban igen sokszorosik ujabbán szó a kormány rekonstrukciójáról. Megbízható forrásból jelentik, hogy a kormány rekonstrukciójáról terjesztett hírek és a fontoskodva terjesztett különböző kormánylisták teljesen légből kapottak, mert Bethlen István gróf miniszterelnök még sem a kormány tagjaival, sem a vezető politikusokkal erről a kérdéstről nem tárgyalt. Politikai körökben azt mondták, hogy a kormány rekonstrukciójáról és a kormány listájáról terjesztett hírek egy naponként csendesen együtt teázgató társaságból erednek, melynek tagjai liberális újságírók.

ő politikai vezére. Rassaiék ezenkívül azért is neheztelnek, hogy Rupert Rezsőnek sem sikerült a déli kerületben mandátumhoz jutni.

A politikai helyzet mai állapotában minden esetre nagy érdeklődésre tarthat számot az a reménykedés is, amit a választásokon szintén nagy kudarcot vallott Andrassy-Friedrich csoport a szociáldemokratába vet, azt mondják minden oldalon hogy a szociáldemokraták a parlamentben a mult felhántorgatásával indulnak küzdelemre és Andrassy Gyula grófnak egyik beszéde már ugratja is a szociáldemokratákat arra, hogy ilyen módon lépjenek fel. Andrassy Gyula, úgy látszik, elfelejtette, hogy a multnak felhántorgatása legkevésbé neki használna, mert amikor a sérelmezett dolgok történtek, akkoriban tudvalevően Andrassy Gyula a parlament többségi pártjának volt a vezére. Egyébként is azt hiszik, hogy Andrassyék azt ezen a téren nagy csalódás fogja érni.

Az új nemzetgyűlésen a szociáldemokrata párt nem fog segédkezet nyújtani a parlamenti helyzet felborításához és egészen más: a mindennapi élet problémáit érintő kérdésekkel óhajt a parlament elé jönni. Ezek közé tartozik első sorban a drágaság, a megélhetésnek napról napra fokozódó nehézsége és a munkás jóléti intézmények autonómiájának ügye.

Andrassyék és a szociáldemokraták

Az Andrassy-párt sajtójában olyan közlemények láttak napvilágot, amelyek szerint a kormány tárgyalásokat folytatna a szombathelyi szociáldemokrata párttal Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter érdekében. Különös, hogy éppen olyan helyről hangzanak el ezek a teljesen alaptalan vadak, ahol nagyon jól kellene tudni, hogy éppen az Andrassy-Friedrich féle, magát keresztyénnek nevező ellenzéki párt volt az, amely a választási kampány egész folyamán mindenütt kereste az alkalmat és amint az alábbi adatokból kiténik, meg is találta arra, hogy az egységes párt jelöltjeivel szemben a nemzetközi szociáldemokráciával fogjon kezét. Erre vonatkozóan hiteles és megdönthetetlen adatok állanak rendelkezésünkre, melyek közül egyelőre csak a következőket soroljuk fel:

A dombovári kerület Högyész községében mintegy 700 szervezett szocialista munkás, nagyobbára kőműves, szavazott le Pallavicini örgrófra (elvei fentartása mellett) az egységes párttal szemben, s ami a legkülönösebb, erre az elhatározásra az Andrassy párt kapacitálta őket. Rétsőgon a kerület valamennyi szervezett munkása Huszár Elemér pártjában helyezkedett el és nemcsak szavazott, hanem agitált is ifj. Mikszáth Kálmán egységes párti jelölttel szemben. A váci kerületben még néhány nappal ezelőtt is számos plakát hirdette a szociáldemokraták és Andrassyék testvériségét és a plakátokon az Andrassy párt nyomatékosan arra szólította fel őket, hogy az egyedüli ellenzéki jelöltre szavazzanak. Ez történt a pótválasztáson, előzőleg azonban még az általános választáson az Andrassy párt és a szociáldemokraták kiküldöttei együtt mentek el Szécsénybe, ahol Hencz Károllyal szemben Rakovszky István érdekében korteskedtek. Hencz Károlynak egész csomó írásos bizonyíték van arról, hogy ellenfelét a szociáldemokraták támogatták. Ráczkevény a pótválasztáson a szociáldemokraták Dinich Ödön, Andrassy-párti jelöltre szavaztak. Itt Debrecenben is a III. kerület Andrassy-párti kiharadt jelöltje nyilvánosan arra hívta fel a híveit, hogy az egységes párt jelöltjével szemben Jánosit támogassák. Ime egyelőre ennyi adat.

Ezek után valóban különös bátorság kell ahhoz, hogy az Andrassy párt sajtója a szociáldemokratákkal való paktálással meri vádolni a kormányt és Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi minisztert, holott nyilvánvaló, hogy ők a szocialista szeretkezésnek minden virágát már jó előre letarolták.

A haldokló Ausztria

Bécs, június 9. A megsemmisítés örvényében küzdő Ausztria új kormányt kapott. Az új kormány Schiepel kancellár vezetésével mindjárt bemutatkozása után hitelkövetelését terjesztette elő, amellyel 220 milliárd osztrák korona megszavazását kérte a nemzetgyűléstől. A jegybank hetenként mintegy 80 milliárdnyi bankjegyet nyomtat, a mindennapi szükséglet kielégítésére és az ország deficit tervezete közeledik a 7000 milliárd korona felé. Nehezíti a kétségbeesett helyzetet a munkanélküliség.

A kisantant katonai egyezményről tárgyal

Belgrád, jun. 9. Tegnap Pasics miniszterelnök, dr Nincsiés külügyminiszter, dr Benes cseh miniszterelnök, Bratianu román miniszterelnök és Duca román külügyminiszter tanácskozásra gyűltek össze, amelyen Csehszág, Jugoszlavia és Románia között kötendő kölcsönös védelmi egyezmény került tárgyalásra.

Róma, jun. 9. A „Chicago Tribune” tudósítója beszélgetést folytatott a Vatikánhoz közelálló személyiséggel, aki kijelentette, hogy a Franciaország és a Vatikán közötti viszony annyira elmeredezett, hogy már-már a szakítástól lehet tartani. Poincaré-nak a külügyi bizottságban tett nyilatkozata, amelyben helyteleníti a pápának Oroszországgal szemben tanúsított magatartását, a legkínosabb benyomást keltette, úgy a Szent Atya, mint a környezete körében. A Vatikán ekkor komolyan

foglalkozott azzal a tervvel, hogy a párisi nunciust, Serettyt visszahívja és Jonnart követelt távozásra hívja fel.

London, jun. 9. Konstantinápolyi jelentés szerint a görög flotta bombázta Szamszun kikötőt. Az angorai kormány, a moszkvai kormányhoz fordult és tengeri haderőt kért segítségül. A védtelen város ellen irányuló bombázás közben lövések érték az amerikai érdekek védelmére ott horgonyozó amerikai hajókat is, amely körülményt egyesek felhasználták arra, hogy összefüggést keressenek Amerikának azzal a kijelentésével, mely szerint résztvesz a kisázsiai kisebbségek sérelmének a megvizsgálására kiküldendő bizottságban. Ezzel kapcsolatosan jelentik, hogy Szinope és Trapezum felől két tengeralattjáró haladt Szamszum felé.

Bécsujhelyen inzultáltak a magyarokat

Véresre verték őket - Az osztrák csendőrség is segédkezett

A sok megpróbáltatáson átment Sopron és a magyar állameszméhez hűségének bizonyult népe, mely a csonkává tett és kirabolt Magyarországhoz való ragaszkodását oly impozáns módon mutatta meg a tavalyi népszavazás alkalmával, állandóan érzi az átkos osztrák szomszédságot. Az a felháborító bánásmód, amit az ugynevezett „Burgenland” magyar érzelmi lakosai, valamint az odautazó magyarországiak az osztrák hatóságok és hivatalos közegek részéről elszenvedni kényyszerülnek, csak megerősíti és fokozza az osztrákok iránti ellenszenvüket. Ugy Sopron, mint az elszakított részek lakosai csak ideiglenesnek tekintik az erőszakos elcsatolást és alig várják, hogy magyar uralom alatt ismét egyesülhessenek.

Legutóbb egy soproni magyar sportegylet tagjai felé fordult ez a féktelen gyűlölködés. A botrányos esetről a Soproni Hírlap legutóbb érkezett száma a következőképpen számol be a cikkünk fölébe irt cím alatt:

Az osztrákok vasárnap ismét megnyilatkoztatták rut hálatlanságukat, barbárságukat és magyargyűlöletüket. Ugy látszik, vörös tobzódásuk, a csöcselék csömörletes uralma mindjobban elfajul, ugyanúgy, hogy egy Ausztriában, mint a pünkösdi királyságuk uralma alatt álló „burgenlandi” területeken a beutazó és ottlakó magyarokra nézve hovatovább tarthatatlan, sőt életveszélyes is.

Vasárnap SFAC jelzésű footballesapatunk lerándult Wr.-Neustadtba, hogy ott az osztrák csapatokkal egy 60.000 magyar korona értékű serlegért barátságos mérkőzésre keljen. Bécsujhelyt éppen valamilyen vörös ünnepség volt, piros zászlók lengtek a házakon. A sportpályán is nagy néptömeg gyűlt össze. A játék határozottan a magyar csapatnak kedvezett és amikor az osztrákok látták, hogy a drága serleget (körülbelül 600.000 osztrák korona) a magyarok fogják elvinni, kiabálni kezdtek, szidalmazták a magyar csapatot, kövekkel hajigálták meg, végül magukból kikelve, „űsések agyon ezeket a kizabált Horthy-betyárokat”, „törjétek össze a csontjaikat” kiáltással nekik estek, össze-vissza rugdosták, ütötték-verték őket.

A csendőrség ahelyett, hogy meggátolta volna a csöcseléket, inkább jó példával járt elől a lincselésben. Tóthot úgy hasbarugták, hogy véresen habzó szájjal esett össze. Kenderkát nyulatagyan és hátgerincén rugták és ütötték meg erősen. Fábiant megpofozták és kékre-zöldre rugdosták. Kisst úgy megütötték, hogy ütőer sérülést szenvedett. Amikor segítségért és orvosért kiabáltak, azzal feleltek, hogy sirba velük, a betyárokkal. A csapatnak menekülnie kellett, mert a dühöngő vörös csöcselék között élete is veszélyben forgott. A tömegből még a legkülömbféle szitkok kíséretében azzal fenyegették meg a távozó magyar csapatot, „hogy nemsokára még találkozni fogunk Sopronban!”

Hogy gyalázatos cselekedésükkel végleg

eljatszották azt a kis barátságot is, amelyet érezünk irántuk, ahhoz szó sem férhet.

Ezentul mi is úgy kell, hogy bánjunk velük, mint ahogy félvad, barbár emberekkel szokás, akiket ugylátszik, a közöttük dühöngő nemzet- és lélekromboló vörösszellem és a korgó gyomor már teljesen kivetkőztetett minden emberi mivoltukból. És retorzióval kell, hogy éljünk! Mit keres itt nálunk mindennap az a sok osztrák csendőr, finác uniformisban és civilben? Hol a rendőrség, hogy nem veszi észre azt a sok civilbe öltöztetett osztrák katonát és csendőrt, akik németységünk sorai közt izgataak. Hogyan lehet, hogy azok egész bátran be mernek jönni, biztonságban érzik magukat, minékünk pedig életveszedelemmel jár sokszor a kimenés?

Hogy lehet az, hogy az osztrákok itt Sopronban ingatlanokat is vehetnek?

Hát meddig fogunk még tűrni? Mikor szorul már egyszer ökölbe a kezünk? Mikor sujtunk már egyszer az álnok áruló szomszéd vörös vigyorgó busszoujjas arcába, hogy elmenjen a kedve a további szemtelenkedéstől?

A gyermeknapi gyűjtés eredménye

A Debreceni Patronage Egyesület pünköszt másodnapján rendezte ez évi gyermeknapját a Debrecenben élő elhagyott szegény arva gyermekek felségélyezésére, mely minden várakozáson felül fényes erkölcsi és anyagi eredménnyel záródott le. Résztvettek a gyűjtésben Debrecen asszonyai és leányai felekezeti és társadalmi különbség nélkül. A Testvér Egyesület, a Filler Egyesület, a Szent Erzsébet Egyesület és Kath. Misszió Társulat és a munkásleányok csoportja egymással versenyezve, mindent elkövettek a nap sikere érdekében. Fáradozásuknak meg is lett az eredménye. Az alábbiakban közöljük csoportok szerint az eredményeket.

A délelőtti gyűjtés eredménye: Fráter Erzsébet csoportja a Kaszinó előtt 8053 K 10 fillér, Bardos Gézané csoportja a Bika előtt 7049 K 50 fillér, Lang Náudorné csoportja a Passage előtt 5513 K 24 fillér; a Szent Erzsébet Egyesület és Kath. Missziói Társulat Szentkirályi Tivadarné vezetésével a róm. kath. és gör. kath. templomoknál 4385 K 04 fillér, Zoltán Ödönne csoportja a varosháza előtt 4029 K 60 fillér, a munkás leányok és ifjak Fülöp Ignác munkavezető vezetése alatt a Hatvan-utca sarkán 3340 K 12 fillér, a Testvér Egyesület a ref. templomokban 1838 K 30 fillér, özv. Dicsőfi Józsefné a főposta előtt 2314 K, Balogh Eleménné csoportja a Kistemplom előtt 2016 K 44 fillér, összesen 38,539 K 14 fillér. A délutáni nagyterdei gyűjtés eredménye: a Testvér Egyesület dr Keserü Lajosné vezetésével 10,675 K 01 fillér, a Filler Egyesület Havas Kálmánné vezetésével 8631 K 19 fillér, özv. dr Nagy Lászlóné

vezetésével a gyermek-dispensaire tisztviselő-női 6710 K 42 fillér, a munkásleányok Fülöp Ignác vezetésével 1724 K 40 fillér. Összesen: 27,740 K 82 fillér. A délelőtti és délutáni gyűjtés összege 66,280 K 16 fillér.

Gyűjtőiven befolyt újabb: Létay Lajosné ivén 10,200 K, melyből 3000 K-t az Ált. Ferg. Bank, a Huugária malom és Első Elesdi Mészégető 2000—2000 K-t, a Debreceni Faipar, a Patkógyár és a Karcagi Cserép és Téglagyár 1000—1000 K-t és Létay Lajos 200 K-t adtak: a Hajdúföld szerkesztősége 100 K, Békés Lajos 100 K, Csakó Zsigmondné 100 K, Tiszántúli Hírlap szerkesztősége 50 K, Riekl Antal 100 K, Bajdor János ivén 190 K 50 fillér, Papolczy Aranka ivén 200 K, Goldberger Davidné 100 K, dr Balkanyi Emilné 100 K, a ref. főgimnázium tanuló ifjusága 725 K 40 fillér, Fejes János ivén 380 K, dr Keserü Lajosné ivén Kratochwill Károlyné 200 K, a ref. tanítóképzőintézet növendékei 231 K, Kontsek Kornélné 300 K, Somossy László 200 K, dr Szántó Samuel 200 K, dr Kölcsey Sandor 300 K. Gyűjtőiven befolyt eddig 29,077 K 70 fillér. Az összes eredmény eddig: 95,357 korona 86 fillér.

Mindazon urasszonyoknak és urleányoknak, és egyesületeknek, akik a gyermeknap ilyen szép előadásában közreműködtek és fáradhatatlanul dolgoztak, a gyűjtőknek és nemes szívű adományozóknak ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a Patronage Egyesület.

A pénztári orvosok ügye

A debreceni betegpénztárnak már hetek óta vajudik az orvosi kezeléssel való ellátás ügye. A pénztári orvosok ugyanis keveselték a kikötött díjazást, az annak felemelésére irányuló tárgyalások pedig a pénztárak és az orvosok között eredményre nem vezettek. Így az orvosok bár ellátták továbbra is a betegpénztári tagok kezelését, s kimondották, hogy díjazási igényüket a bíróság útján fogják érvényesíteni. A pénztárak erre kijelentették, hogy az orvosokat elbocsátottaknak tekintik.

Az ügy a népjóléti miniszterium elé került s a miniszter úgy rendelkezett, hogy a tisztiorvosok lássák el a pénztári betegek kezelését. A tisztiorvosok azonban sokféle hivatalos elfoglaltságuk miatt nem szakíthatnak időt arra, hogy a pénztárak betegei kezelésének nehéz munkáját ellásák s kérésükre Csóka Sámuel polgármesterhelyettes a város szervezeti szabályrendelete alapján megtiltotta a tisztiorvosoknak a pénztári betegek kezelését.

Tegnap Bernoldk Nándor népjóléti miniszter táviratilag utasította a polgármestert, hogy az orvosokat a munkásbiztosító orvosi teeneóknak ellátására azonnal kötelezze.

Csóka Sámuel polgármesterhelyettes a tanács mai ülésén jelentést tett a miniszter rendelkezéséről, egyben kifejtette álláspontját, hogy az orvosokat miért nem engedi a pénztárhoz és miért nem tesz eleget a miniszter távirati utasításának s bejelentette, hogy tiltó rendelkezését fenntartja.

Ezzel a régóta huzódó ügy újabb fordulat előtt áll s komplikálódott azzal is, hogy az autonóm város és az államhatalom került egymással szembe, pedig nagyon fontos közérdek fűződik ahhoz, hogy Debrecen lakossága harmadrészenek egészségügyi ellátása zavartalan legyen s az égető probléma mennél hamarabb és közmegelegedésvé végre megoldást nyerjen.

— Debrecen város központi választmányának közleménye. Azok a választók, akik a szavazatszedő küldöttségek előtt való megjelenésükben alapos okból akadályozva voltak, távolmaradásuknak indokait a szükséges igazoló okmányok bemutatása mellett 8 napon belül a központi választmány elnökénél (Varosháza közgyűlési terem) írásban bejelenthetik naponta 8-tól 13 óráig. Akik a bejelentést e határidőig elmulasztották, a rendőri hatóság előtt megindított eljárás során igazolhatják távolmaradásuknak okát. Debrecen, 1922. június hó. Polgármester,

NAPI HÍREK

A tanulságok

levonandók a debreceni képviselőválasztások eredményéből, mondja a zsidóságnak immár a valóságban is mögendőved jelzésű orgánuma. Ebben tökéletesen igaza van. Mi is azt mondjuk és azt mondtuk közvetlenül a választás után is. Hogy mi, akik nemzeti alapon és a magyar fajvédelem alapján állunk, egészen más tanulságokat vonunk le, mint a nemzetközi eszméket hirdető jelöltekhez nagy tömegekben, tüntetőleg csatlakozott zsidóság, az aztán egészen természetes.

Le kell vonnunk a tanulságot elsősorban a zsidókkal szemben és különösen kívánatos volna, ha azok is levonnak, akik idáig megmaszlagoltan, jóhiszeműen tagadták azt, hogy a zsidóság, nagy általánosságban, a destruktív táborába tartozik. Hiába nevezi „alaptalan vádaknak“ az említett lap azt az állítást, hogy a zsidók például a II. kerületben a forradalmi jelölthöz csatlakoztak, hiszen éppen azért, mert az egyes szavazókerületek adatai külön is ismeretesek, a zsidók állásfoglalása egész világosan megállapítható. Nem is vádról van itt szó, t. lapársunk, mert hiszen abban tökéletesen igaza van, hogy a politikai véleménynyilvánításra mindenkinek joga van. Nem vádról van szó, csak egyszerű ténymegállapításról. Olyan tény megállapításról, melyet mi már réges régen ismerünk és hirdetünk, de amit sokan közüllünk csak a mostani választás után kezdenek világosan megítélni.

Nagyon kívánatos volna, ha a tanulságokat ezek a keresztény magyar testvéreink is levonnák és csatlakoznának ahhoz a táborhoz, melynek legfőbb programja a külső és belső ellenségeket megítáradott magyar faj védelme.

— **A városi tisztviselők háborús szolgálata.** A városi tisztviselők és alkalmazottak háborús szolgálata idejük kétszeres beszámítását kérték Debrecen városától még 1916-ban. A közgyűlés jóváhagyta az erre vonatkozó javaslatot s felterjesztette a miniszteriumba, ahonnan ma érkezett meg a válasz. A miniszterium nem engedélyezte a javaslatban foglaltakat s indoklásában arra hivatkozott, hogy hasonló kedvezményben az állami tisztviselők sem részesülnek s az egyöntetűség alól kivételt tenni nem lehet. Helyeseljük a miniszterium állásfoglalását, csak azt nem értjük, hogyan huzódhatott el ez az ügy pontosan hat esztendőig.

— **Az orvosok vándorgyűlése.** Budapestről jelentik: A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésének állandó központi választmányja legutóbbi ülésén elhatározta, hogy újból feleleveníti a világháború tartama alatt szünetelt vándorgyűléseket, melyek a magyar orvosok és természetvizsgálók színe-javának már háromnegy d századnál hosszabb idő óta nemcsak találkozási, hanem értékes és tudományos buvarlatoknak közli és terjesztői is voltak. Keszthely város meghívása folytán a vándorgyűlés szeptember 3-tól 6-ig terjedő időben Keszthelyen fogja az ülést tartani. Az előadások zöme Röntgensugarak természetére és orvosi használatára, az öröklés titokzatos jelenségeire, a belső elválasztási mirigyek életani szerepére, szcerologia vivmányaira, a gyermekvédelemre és gyermekhalandóság elleni küzdelemre fognak vonatkozni.

— **Hat százalék lesz a forgalmi adó?** Miut jó forrásból értesülünk, a pénzügyi kormány a forgalmi adó kulcsát a mostaninak kétszeresére, vagyis hat százalékra kívánja felemelni. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már készül s az új nemzetgyűlés munkája első idejében fogja tárgyalni. A forgalmi adó felemeléséből előálló jövedelemszaporulattal a májusban engedélyezett tisztviselői átmeneti segélyeket kívánja a kincstár fedezni.

Robbanás a postatakarék palotájában

A merényletnek nincs politikai színe

Budapest, június 9. Ma délelőtt a postatakarékpénztár Hold-utcára néző földszinti pénztárépületében, amikor nagyon sok üzletfél várakozott kifizetésre röviddel 11 óra előtt robbanás hallatszott és az egész helyiséget sűrű füstfelhő borította be, úgy hogy az emberek egymást nem látták. Utána röviddel megint egy újabb detonáció történt.

A teremben több mint 200 ember tartózkodott, mindegyik kezében nagyobb pénzösszeg volt. Az emberek egymást lökdösní kezdtek, több ember kezéből a táskát kirántották. Szerencsére a pénztárfeleke tisztviselője nem vesztette el lélekjelenlétét, becsapta az ablakot, úgyhogy a hivatalos pénzekből nem tűnt el semmi. Annál több pénzt vesztek azonban el a privát felek. Nagyon sok pénztáros kisasszony szorult a helyiségben, akik most könnyes szemmel jajveszékelnék, mert eltűnt a rájuk bízott hivatalos pénz. A helyszínére azonnal kiszállott a bűnügyi osztály vezetője az egész bűnügyi osztály tisztviselő karával.

Az ajtókat rögtön bezárták, úgyhogy sokan bennrekedtek az előcsarnokban. Az épület előtt nagy rendőrkordont vontak. Bent a teremben azonnal megindították a vizsgálatot. Két széles bórpadlagon alatti várakozók részére van fenntartva, három darab dróttal körülsavart papírmassából készült dobozt találtak, amelyek közül kettő felrobbant. Ugyalászik puskaporral voltak megtöltve, mert robbanási kárt, roncsolást a nagyobb füstön kívül nem okoztak. Mindhárom gyújtózsínórral volt ellátva.

A nyomozást vezető Tibor rendőrfőtanácsos a következőket mondotta:

— Az egész robbanás semmi politikai színeze nincsen. A szervezett tolvajárság megállapítást nyert, hogy semmi politikai színeze nincsen. A szervezett tolvajárság megállapítást nyert, hogy semmi politikai színeze nincsen. A szervezett tolvajárság megállapítást nyert, hogy semmi politikai színeze nincsen.

három bombaszerű rakétát helyeztek el, amelyek közül kettő felrobbant, de semmi pusztító hatása nem volt, csak zavar előidézésére szolgálhatott. A merénylet a pénztár ellen irányult, a tolvajbanda arra számított, hogy a megfélemlített pénzért várakozó közönség a zavarban menekülni fog, pénzt és értékpapirjait ott hagyja s azokat majd a banda összeszedi és ellopja.

Ez részben sikerült is nekik, mert többen jelentkeztek már a nyomozást vezető hatóságok előtt és nagyobb károsodásokat jelentettek be. Az eddigi megállapítások szerint körülbelül 2—300 ezer korona lehet az az összeg, amit a tolvajok összeszedtek.

A tett elkövetésével gyanúsítani még senkit sem lehet, csupán a szentanuk hívtak fel a rendőrség figyelmét két fiatalemberre, akik a robbanás ideje alatt gen feltűnő módon viselkedtek. Ezeknek az embereknek a kihallgatása még tart, azonban semmi adat nem bizonyult ellenük, hogy a robbanás előidézésében részük lenne. A pénztárt az eddigi megállapítás szerint kár nem érte.

Budapest, jun. 9. A ma délelőtti robbanás alkalmával megsérült Ivanovics Lászlóné takarítónő a kihallgatás alkalmával a rendőrségen határozottan azt vallotta, hogy a puskaporral megtöltött dobozt közvetlenül mellette egy fiatal ember helyezte a pad alá. Ennek szemlélyi leírását úgy adta, hogy 16—17 év körüli, munkás, 160 cm. magas, inkább alacsony, fején barna mici sapka, világos szűkés zakó, kopott munkás kabát volt rajta. A fiu arcára az asszony nem emlékezett és azt állította, hogy nem figyelte meg, csak később kezdett határozottan visszaemlékezni, hogy a robbanó anyaggal töltött dobozt az ismeretlen ember tette a pad alá.

— **A fasori padok és a villamos.** A Piac-utcai fasorban elhelyezett padok között vannak veszélyesek és veszélytelenek. Egyes padok oly közel simulnak a villamos sínhez, mint a rajtuk ülő szerelmesek egymáshoz. A villamos bősziúten jön, rohan, fékez és csenget, de a pad nem mozdul, mert nincsen füle szegénynek. Erre a villamos feljelenti a padot közcsend-háborításért, mert hiszen a pad az oka az örült csengetésnek. Nosza helyszíni szemlét tartanak legott. A szemlén résztvesz a villamos, a pad, a mérnöki hivatal, a rendőrség, a mentők, a köztisztasági vállalat s a tűzoltóság s csak azért nem vesznek részt többen, mert nem elég széles a Piac-utca. A villamos a felperes, a pad az alperes, a mérnöki hivatal a szakértő, a rendőrség a békebíró, a mentők az esetleg bekövetkező szerencsétlenség elháríthatói, a köztisztasági vállalat a közönség jogi képviselője s a tűzoltóság a parádé. Hosszasan meghányják-vetik a padokat, azaz a veszély nagyságát s azt javasolják, hogy a padok 2000 milliméter távolságra helyezendők el a sínek eszményi középvonalától. A javaslat igen szép. Megnyugodnak benne mindannyian s elfogadják a városi tanács is. Ezentul a villamos gyorsabban fog közlekedni s nem fog olyan rettenetesen csengetni. A mérnöki hivatal, egyéb doiga nem lévén, kislakások építésével fog foglalkozni. A rendőrség összefogja az összes eddig hiába kötözött merénylőket és padláfosztogatókat. A mentők ezentul csak akkor vonulnak ki, ha egy pad öngyilkos lesz és a villamos elé ugrik. A tűzoltóság elhatározza, hogy csak oda siet, ahol víz van, a köztisztasági vállalat pedig a vas- és rézbutorgyárral fogja lecsoltatni az összes utcákat. A veszélytelenített pad után azonban legközelebb vígalmi adót fognak szedni. A publikum pedig továbbra is azt hiszi, hogy a padon ül, pedig csak két szék közt a pad alatt maradt s fizet, mint adóalany.

— **Lenin betegsége.** Londonból jelentik: Rigai jelentés szerint Lenint betegsége sem gátolja meg abban, hogy az orosz politika legfontosabb tényeit irányítsa. Jereney, Lettország szovjet követe egyébként moszkvai jelentés alapján kijelentette, hogy Lenin egészsége az eddigi jelek szerint előreláthatólag néhány hét múlva teljesen helyreáll.

— **Hatvannégy korona nyugdíj — egy hónapra.** Miskolcon egy negyvenegy éves rokkant, Tóth Lajos öngyilkossági kísérletet követett el; Borotvával felvágta az ereit. Az öngyilkosság oka, — mint kihallgatása során mondotta, — az, hogy nem tud megélni, mivel havonta csak 64 korona nyugdíjat kapott. A miskolci rendőrség megállapította, hogy Tóth Lajos nyugdíja valóban nem haladta meg havonta a hatvannégy koronát.

— **Cserkészünnepély.** A debreceni felső kereskedelmi iskola Munka cserkészcsapata, amely 3 évvel ezelőtt alakult, Urnapján, a jövő esütörtökön délután 5 órakor zászlóavató ünnepélyt tart. Az avatásnak az ad külön érdekességét, hogy ez lesz az első ilyen cserkészünnepély Debrecenben. A zöld selyemből készült aranyliliomos zászlót Somossy László és több debreceni kereskedő csináltatta a csapatnak abból az alkalomból, hogy a Munka-cserkészek kivonultak a nemzeti hadsereg ünnepélyes fogadtatására. A zászló csak most készült el s a csapatnak az iskola udvarán adják át. Az ünnepélyre korlátolt számban kibocsátott meghívó egyben belépőjegyül is szolgál.

— **Énekvizsga.** A ref. leánygimnázium énekvizsgáját közbejött akadályok miatt június 13-án, kedden délután 5 órakor tartja meg.

— **Kicsinyek ünnepélye.** A ref. tanítónőképző gyakorló iskolájának „Kicsinyek ünnepélye“ a tornaverseny főpróbája miatt június 12-re, hétfőre halasztatott el. Az ünnepély délután fél 4 órakor kezdődik.

Vértessy Testvérek

gépjavitó műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán 934 műhelynél
979 lakosnál

Mindennemű gépjavitást, vasészterg a munkát, Autogénhegesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhető k

Még a hóhérok panaszkodnak

„Jaj a legyőzöttnek!” Ez a jelszava az antantnak és ez vezette annak a békének a diktálásakor is, amelynek ránk kényszerítésével bennünket halálra ítelt, önmagának a homlokára pedig a gyalázat lemoshatatlan bélyegét sűtötte. Valogatott kinzásokkal szándékozik kivégezni védtelenné vált ellenfelét. S amilyen elviselhetetlenek a „béke” szerződési feltételei, épen olyan embertelen a végrehajtásuk.

Külön gyönyörűséget okoz a „nemes győzőknek” az, hogy amikor hideg szemmel lesi, van-e még lélek a haldoklóban, ugyanakkor a nagylelkűség és megértés pózával nyújtja felénk ragadozó kezét, mintha elesettségünkben fel akarna emelni.

Fiatal urak, zsidók és szabadkőművesek, hadnagyi és századosi cifra ruhákban, pöffeszkedve járkálnak köztünk és vállveregetve ereszkednek szóba az ország legkitűnőbb tekintélyeivel. Alamizna morzsákat osztanak ki, de amellet nem átalálnak ettől a kifosztott országtól olyan fizetéseket zsebrevágni, amik sokszorosan meghaladják a „kegyes” adományokat.

Vagy vajjon azért legyünk elragadtatva „megértő jöltezőinktől”, mert most legutóbb is kegyesek voltak innen a szomszéd Bihar vármegye magyar vérével és verejtékkel ezer éven át öntözött, megszentelt földjéből ismét négyezer katasztrális holdat a „szegény” oláhoknak odaajándékozni? Azért legyünk hálásak, mert úgy bannak velünk, mint a legsötétebb Afrika vad népeivel, akiktől azt várják, hogy örömmel fogadjuk azt a pálinkát, üveggyöngyöt, tükröt és más haszontalan csecsebecsét, amit a mi gyémántunkért, nemes ércünkért és elefántcsontunkért cserébe juttatnak?

Valóban nem lehet a keserű kacagást elfojtani, mikor azt olvassuk a Temps hasábjain, hogy a magyar újságírók nem állnak a helymagaslatán, mert mindezekért a jótéteményért nem mutatnak megfelelő hálát s nem akarják elismerni, hogy aki tőlünk mindent elvesz, az csak javunkat akarja.

Egyébként az érdekes cikkről szóló tudósításunk itt következik:

Páris, június 9. Algazy, a Temps magyarországi tudósítója hosszabb levélben méltatlankodik lapjában amiatt, hogy a magyar sajtó nem tanúsít elég udvariasságot és elég megértést Franciaországgal szemben. A levél többek között a következőket mondja:

— Ha pontosan tájékoztatni akarjuk a francia közvéleményt a magyarországi helyzetéről, akkor nem hagyhatjuk el a következő dolgot. A magyar kormány és az a párt, amely a kormányt támogatja, kész teljesíteni nemzetközi kötelezettségeit. Magatartása teljesen korrekt valamennyi szövetséggel szemben, ezzel ellentétben a magyar sajtó nagyrésze jóformán pártkülönbség nélkül, elsősorban a keresztényszocialista sajtó egyre másra támadja Franciaországot és a francia minisztereket, valamint a Budapesten székelő francia missziót. Magyarországon szabad a sajtó és a kormány nem akadályozhatja meg, hogy a lapok azt írják, amit akarnak, de talán meg lehetne értetni a magyar újságírókkal, akik a háboru előtt és alatt nem szoktak hozzá, hogy külpolitikával foglalkozzanak és ahhoz ma sem értenek sokat, hogy elfogult magatartásukkal milyen kárt okoznak saját hazájuknak.

— Franciaország már bebizonyította, hogy jóakaró hajlandósággal viseltetik Magyarország irányában, mire jök hát akkor ezek a támadások? A magyar lapok jó része neveltséges színben tünteti fel a legbecsületesebb francia kezdeményezéseket. Így amikor a budapesti francia katonai misszió a szegények segélyezésére népkönyvhát állított fel, akkor több keresztény lap megtámadta és azzal vádolta, hogy az egész konyha csak szemfényvesztés, mert ott rohadt burgonyán kívül mást nem adnak. Igen különös, hogy ilyen támadásokban egyedül csak a franciák részesülnek, míg az angolokat és olaszokat

kat békében hagyják, sőt meg is dicsérik. Herbert a jóvátételi bizottság francia kiküldöttje a legelősebb bírálókat célpontja, noha elsősorban Olaszország követeli az éfállatoknak kiszolgáltatását, ami olyan tiltakozást keltett Magyarországon.

A Hortobágy-balatoni autóturaverseny

Az országiszerte nagy érdeklődéssel várt turaverseny első napja tegnap zajlott le. A versenyen résztvevő 28 kocsi hajnali 4 órakor startolt a budapesti József műgyetem előtti térről s egy perces időközökben futottak ki egymásután kelet felé, ahol a búbajos Hortobágy délibábjára varta őket. 1914 óta nem volt Magyarországon autóturaverseny. A háboruban katonák lettek az autók is s ami megmaradt belőlük, azt a románok rabolták el. Ilyen körülmények között feltűnő sok a versenyző.

Az autók névsora

Vezető:	Gyártmány:
1. Körössy Béla	Lancia
2. Szüderleitner József	Lancia
3. Fay László	Lancia
4. Kolowrat Sándor gr.	Austro Daimler
5. Neudauer Alfréd	Austro Daimler
6. Kuhn Frigyes	Austro Daimler
7. Horvátovich Iván	Austro Daimler
8. Barabai József	Austro Daimler
9. Augner Antal	Fiat
10. Szekely Jenő	Puch
11. Markus Lajos	Turini Fiat
12. Urban Zsigmond	Turini Fiat
13. Franz Walter	Steyr
14. Schönfeld Henrik gr.	Steyr
15. Delmar Walter	Steyr
16. Andrássy Mihály gr.	Steyr
17. Almásy László Ede	Steyr
18. Kornfeld F.	Berliet
19. Mezey Ist.	Berliet
20. Fábry Osz.	Laurin és Klemont
21. Freund Vil.	Berliet
22. Hetes Sándor	Turini Fiat
23. Ungar C. Ferenc	Turini Fiat
24. Landy István	Aga
25. Bárdy Imre	Wanderer
26. Megay László	Mág.
27. Höckey Frigyes	Mág.
28. Szini János	Mág.

A versenyző autókön kívül még két autó indult hors concours. Az egyik a verseny intézőség autója Czifó altábornaggyal, a másikban a versenyen érdeklődésből résztvevő József Ferencz főherceg, gróf Szelmár Aladár a K. M. A. C. vezértitkára és Röck István utaztak.

Az ut Debrecenig

Budapest környékén, valamint a Tiszától kezdődőleg egészen Debrecenig lovas rendőrök és a csendőrség tartotta fenn a rendet az országutakon s gondoskodtak az ut szabadabb tételéről. Debrecenig semmi incidens nem fordult elő, csupán kisebb defektusok, különösen a Czegléd után következő homokos altalajú utszakaszon. A 10. számú gép kapott csak nehezebb természetű sérülést. A nehéz utvonalon aránylag a kis könnyű gépek jutottak a legkönnyebben, különösen a M. A. G. újtipusu alumínium felvázú gépei, melyeknek kecses és könnyű építésük nagy feltűnést keltett s már a viágpiacra is helyet verkedett ki magának.

Érkezés Debrecenbe

A megbízhatósági verseny programja szerint a nagy kocsiknak 4 és fél óra, a kisebbeknek pedig 6 óra letele alatt kellett az utat megtenniük Debrecenig. Ugyyszólván minden kocsi idő előtt érkezett meg. Elsőnek versenyen kívül a főherceg kocsija érkezett meg 8 óra 6 perckor. A hatalmas Steier gépen nyoma sem volt az utnak s utasai is frissen ugrottak ki az autóból. A főherceget Kratochwill Károly tabornok és Ghiczy Tihamér kerületi főkapitány fogadták.

A 256 km. es utat az első kocsi 3 óra 30 perc alatt futotta meg. A M. A. G. feltűnő gépei 4 és fél óra alatt érkeztek minden de-

Algazy levele végéig kijelenti, hogy a magyar sajtó ilyen formán nem tud hivatasa magaslata emelkedni és nem tudja a mostani idők sorsdöntő komolyságát átérezni. Jogában áll ezt megmondani, mert hiszen a maga részéről védelmébe vette a magyarok jogos követeléseit és így nem gyanusítható elfogultsággal Magyarországgal szemben.

fektus nélkül s a magyar gyártmányu pneumatik alaposan helyt állott.

Az itt tartózkodás egy óráig volt kötelező. Ez idő alatt a versenyzők villás reggelin vettek részt a Bikában. A beérkezés sorrendjében indultak tovább egy egy perc letele után a legutolsó autó pontosan 11 órakor hagyta el a várost a Péterfián és Károly Ferenc-uton at Tiszafüred felé.

Ankét a boltbérekről

Budapest, június 9. A legutóbbi minisztertanács, amely a népjóléti miniszter lakásrendelet tervezetét a legnagyobb részben magáévá tette az érdekeltségek képviselőinek meghallgatását rendelte el abban a kérdésben, hogy az üzlethelyiségek bérének megállapítása és felmondása tekintetében visszaállítandó-e a szabadforgalom, vagy a megkötöttség ezen a téren is fentartandó-e bizonyos ideig. A háztulajdonosok szövetségének képviselői szenvedélyes hangon követelték a szabadforgalom azonnali érvénybeléptetését. A háztulajdonosok képviselője azt mondotta, hogy egy bizonyos tendencia a keresztyén háztulajdonosokat hazaik eladására igyekszik szorítani, hogy a konjunktúra új gazdagjai aatlanhoz jussanak. Az ipari és kereskedelmi érdekeltségek a megkötöttség fentartását követelték azzal az indokolással, hogy a milliós helyiségbéreket csak a konjunktúrára alapított üzleti vállalkozások bírnák el.

Nyolcvan éves öngyilkosjelölt

Tegnap délután egy nyolcvan éves ösz aggastyánt szállítottak be az egyetemi külső klinikai telepre, aki a nyakán több helyen kesssel összeszurkálta magát. A szerencsétlen vérző emberre, akinél semmi olyan irás nem volt, amiből következtetni lehetne kilitére, egy rendőr talált rá az egyik külsőségi utcasarkon.

A rendőrség részéről dr. Csige Sándor rendőrfogalmazó szállt ki s igyekezett kihallgatni az öreg embert. Azonban a kihallgatás sehogy sem sikerült, ugyanis kiderült, hogy az öreg ember teljesen siket. Rögtön az első kérdésre, hogy mondja meg a nevét, az öreg ember ellenkérdéssel felelt:

— Ki maga ösémuram? Én még életemben soha sem láttam — fordult a rendőrfogalmazóhoz.

A többi kérdésre is vagy teljesen értelmetlen, nem odavágó feleletet adott, vagy pedig egyáltalában nem válaszolt. Ezután irasban próbálták kihallgatni, de ez sem vezetett eredményre, mivel az öreg ember sem írni, sem olvasni nem tud.

Valószínű, hogy az öreg nyolcvan éves ember egyedül, magányosan, mindenkitől elhagyatva éldegélt s az öngyilkossági kísérlet pillanatnyi elmezavarában követte el. Egyébként állapota nem súlyos, az orvosok biznak felépülésében.

— **Doktoravatás.** Simon Imrét, az Angol Magyar Bank budapesti főintézetének tisztviselőjét Szegeden a Ferenc József-tudományegyetem jog és államtudományi kara szigorlatának kitüntetéses letétele után az államtudományok doktorává avatta.

Írógép, sokszorosító és egyéb kellékek, írószerek legolcsóbban özv. **Árdó Miklósné** gyári raktárában ::
Simonffy-utca 2. a.
Telefon: 1353 szám.

— **A cukordrágaság ellen.** A főváros tanácsa azzal a hírel kapcsolatban, hogy a cukor arát a kormány újból felakarja emelni 35 koronával, felterjesztést intézett az országos közlelmelési tanácshoz. A felterjesztésben a tanács rámutatott arra, hogy a most tervezett áremelés semmivel sem indokolható. Tudvalevő, hogy a cukor realis termelési költségét és a cukorgyárak nyereségét már a múlt év őszén megállapították és szöta a gyáraknak újabb költségeik nem merültek fel. A felterjesztés megállapítja még azt is, hogy a tavaly megállapított cukor-árban kilogrammonként 39 korona volt az állami illeték és ha most ehhez még 35 korona járul, s akkor 74 korona lesz az állami részesedés kilogrammonként, ami példátlan egész Európában. A tanács ezekre való tekintettel kéri a közlelmelési tanácsot, hogy e kérdést vegye sürgősen tárgyalás alá és gondoskodjék arról, hogy ez az indokolatlan ardrágítás elháruljon a fogyasztó közönségről.

— **Mikor az asszony kezében van a gyeplő...** Tegnap délelőtt súlyos szerencsétlenség történt a Bőszörményi felé vezető országúton. Makai Mihályné Bőszörményi-ut 38. szám alatti lakos Bellegelőn levő tanyájához igyekezett szekeren. A szekéren ült még férje s egy ismerőse is. Utközben vidáman beszélgettek s beszédközben a gyeplő, amely Makainé kezében volt, kiesezett az asszony kezéből s a lovak közé esett. Makainé restelte a dolgot s helyre akarta hozni a hibát. Felült a sebesen robogó szekér elülső székérrudjára s merészen előrehajolva megakartja kapni a gyeplőt. Hiába intette férje s ismerőse, hogy vigyazzon magára s hagyja ott a gyeplőt, hiszen jó lovak azok, tudják is az utat s nem fogják elragadni őket, az asszony nem törődött az intó figyelemzetéssel. A következő pillanatban egy éles sikoltás hallatszott; az asszony megszűnt a székérrudon s a lovak közé esett. A két lovak, szekér keresztül ment a szerencsétlen asszony testén, aki eszméletlenül maradt a kövezeten. A gyorsan előhívott mentők beszállították Makainét az egyetemi klinikai telepre. Dr Csige Sándor rendőrfogalmazó kiszállt a kórházba s megkísérelte Makainé kihallgatását, de az eddig egy pillanatra sem nyerte vissza az eszméletét, így kihallgatni sem lehetett. Az orvosok nem bíznak felépülésében. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy megállapítsa, nem terhel-e valakit felelőség a szerencsétlenségre.

— **Bihary Gizella zeneiskolájának hangversenye.** Bihary Gizella, a kiváló cimbalom-művész zeneiskolájának haladó növendékeivel ma, szombaton este 8 órai kezdettel az Arany Bika mozgó helyiségében gazdag és nagyszemű műsorral hangversenyt rendez. A hangversenyen zeneiskolájának legkiválóbb növendékei szerepelnek, így Csürködy Lili, Eperjessy Magda, Vojtovics Erzsé, Szabó Kató, Fekete Lúó, Tessier Dóra, Végh Piri, Szabó Miklós, Molnár Irén, Vojtovics Lenke, Cz ravszy Lenke, Makady Marcsa, Bihary Gizella tanárnő cimbalomjátékát cigányzene mellett tancoiják Boldizsár Margitka és Rugonfalvi Kiss Pieta. Szinrekerül az *Adós fizess* című vígjelenet is, amelynek szereplői Harsányi László és Makady Lajos.

— **Felhívás a volt népszámláló biztorekhoz.** Felhívom az alabb megnevezett úrakat, hogy a népszámlálási anyag revizója ügyében a városi statisztikai hivatalban (Városháza, földszint 5 sz.) 3 napon belül a hivatalos órák alatt, délelőtt 8-tól 2-ig megjelenni sziveskedjenek: Csorba Antal, Kiss László, Salánki Ferenc, Bay Zoltán, Gaal Lajos, Nagy Daniel, Malmos István, Vásárhelyi József, Bakó Béla, Boér György, dr Pálfi Zoltán, Betlehendi Sándor, Nagy Ferenc, Szikszai Béla, Varga Lajos, Mohácsy Bálint, Simon Zoltán, Varga Endre, Molnár Béla, Obis Gyula, Berecz Aladar, Mali Sándor, Kerékgyártó Béla, Keizer Zoltán, Eietető Lajos, Hatvani Sándor, Kormos Lajos, Sörös Károly, Urbán Gusztáv, Majoros Ignác, Szentjóbfi Kálmán, Csehák József, Szatmáry József, dr Frick József, Szabó Károly, Paulai Andor, Szendi Imre, Szegedy Lajos, Varga Dénes, Daróci Sándor, Józán József, Kormos Endre, Almási Miksa, Pejvas Lajos, Szentgyörgyi Gábor, dr Kiss József, Stieber József, Doczy Béla, Péntek István, Kardos Ferenc, Kercsedí Árpád, Lente Miklós, Gulyás Pál, Rád László, Baka Giza, Nagy Imre, Kiss Lajos, Ikiódi János, Szatmáry Antal, Kiss Ernő, Neuheser Lajos, Parádi Béla, Daróczy Lajos, Szűcs Sándor, Mészáros Mihály, Dömsödi Kálmán, Jankovics István, Bakóczy Imre, Bakóczy László, Farkas Lajos, Nagy Sándor, Kiss Sándor, Csongor Daniel, Molnár Ferenc, Varga József, Benedek Akos, Pálfi Lajos, Botos Lajos, Mocsári László, Bencze Mihály, Rátonyi Lajos, Bihary Kálmán, László János. *Csaban* Endre, főlevéltárnok.

— **Montenegróban szovjet köztársaság alakul?** Bécsből jeleltik: A Reichspost azt a hírt közli Zágrábból, hogy Montenegróban megalakult a szovjetköztársaság, amelynek élén dr Markovics Vukosin áll, aki Leninnek kebelbarátja. Legalább is feltűnő, hogy a bécsi keresztényszocialista újságon kívül máshova nem jutott el a montenegrói kommunista állam kikiáltásának híre s ezért a legnagyobb fenntartással kell fogadni. Az allitóltagos zágrábi forrás szerint kétezer híve van Markovics Vukosinnak, akik több bandába vannak megszervezve. Markovics orvos volt Bécsben, montenegrói születésű, és a nagy összeomlás után visszavetődött hazájába. Ugy szól tovább a zágrábi jelentés, hogy az új szovjet köztársaság elnöke a francia fakitermelő társaságnak Vasojevicsben megtiltotta az üzem folytatását, és hogy a községekben most alakítja meg Markovics a szovjeteket. Drobujakban Vesovics Radomir és Dolevics Sekula az ellenforradalom élve állott, amely Nikita király unokáját, Mihály herceget vallja királyának. A kommunista bandák és a királyhű montenegróiak — így végződik a zágrábi jelentés — farkasszemtel néznek egymásra.

NAPIREND

Szombat 1922 junius 10

Prot.: Margit. Kath.: Margit.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Kollégiumi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 2-4-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Gül-Baba” Aggházy Melinda vendégfellépéssel.

Modern kabaré előadás kezdete fél 9 órakor.

Intim kabaré előadás kezdete fél 9 órakor.

Nyári színpad a Dreher sörözősarnokban este 8 órakor.

A kollégium évzáró ünnepélye d. e. 10 órakor a Nagytemplomban s utána a kollégium dísztermében.

Az Egyetemi Kör évzáró közgyűlése délután 5 órakor.

Bihari Gizella zeneiskolája haladó növendékeinek hangversenye este 8 órakor az Arany Bika mozgóban.

— **Amerikát általános vasutassztrájk fenyegeti.** Chicagóból jeleltik: Amerika közlekedését ismét az a veszély fenyegeti, hogy több mint egymillió vasuti alkalmazott sztrájkba lép. Az United States Reilweg Labour Board ugyanis, mint a munkások és a vasutársaságok közt álló, önálló határozati joggal felruházott szerv, kimondotta a napokban, hogy a műhelymunkások bére 7 centtel, a vonalmunkások bére 9 centtel lesz állítandó. Ez a határozat 400.000 vasutat a legsúlyosabban éri, viszont a vasutársaságok évi 10 millió dollart takarítanak meg ily módon, amire azért van szükség, mert az amerikai közönség egyre hangsúlyosabban követeli a szállítási tarifák leszállítását és ezt a vasutársaságok a mai munkabérek mellett nem volnának képesek keresztülvinni. A vasutasok ezuttal nem vetik megukat alá a Labour Board e határozatának, hanem Cincinnatiba gyűlést hívtak össze, amelyen dönteni fognak, hogy elfogadják-e a munkabéreszállítást, vagy sztrájkba lépjenek. Az előlött való szavazás egy hónapig fog tartani, de általában az a vélemény, hogy a szavazás a sztrájkot fogja kimondani.

— **A juhartó gazdák kaszálója.** A városi tanács mai ülésen bejelentették, hogy a debreceni juhartó gazdák egyesülete törzsnáját állított fel a Hortobágyon s a nyáj részére kaszáló kiutalását kéri. A tanács az ugynevezett juhföldet engedte át erre a célra, azzal a kikötéssel, hogy az azon termelt szénát csakis a juhok részére használhassák fel s a szénatermés egyharmad részét a városnak tartoznak bér fejében beszolgáltatni.

— **Cirkus King III. Menekülés a Csimpanz hátán.** Bemutatja a „Meteor” mozgó vasárnap.

— **Nagyszabású sport és testnevelési előadások az Urániában.** E hó 12-13 án, hétfőn és kedden d. u. 5, 8, 9 órai kezdettel színes vetített képek kíséretében felolvasást tart Püspöky Nándor (MAC) Budapestről. Az érdekes és tanulságos előadást 16 különböző mozgókép-nyelvbemutató követi, ami bizonyára lebilincsel mindenkit, mert e 16 filmen a világ különböző vidékein készült felvételek fogják gyönyörködtetni a nézőket. Előttünk felvonulnak mint egy álomkép, a kies St. Moritz téli élete. Budapesti téli sportok, az angol cserkész gyakorlatai, különböző külföldi sportesemények, német-magyar vál. football mérkőzés 40.000 néző előtt Budapesten. Kerékpár és motorkerékpár versenyek, angol boxmérkőzések Londonban, amerikai atlétikai bajnokság, svéd-magyar valogatott mérkőzések, külföldi katonai sportjátékok, japán sportjátékok, 3000 leány növendék toroaünnepélye, skikurzus, francia tengerésznevelés, szarvas- és vadbívaly vadászat, autó szárazon és vizen stb. Nagyjában ez a műsor képe. Mind tanulságos dolog, ami a néző ifjuság testnevelése érdekében igen fontos. Amennyiben az előadások jövedelme jótékony célt szolgál, kérjük az érdeklődő közönséget, hogy mentől tömegesebben nézze meg a 2 napig tartó műsort, az előadások rendes helyarok mellett, érvényes utalványokkal tartatnak meg.

— **Hollandiai folyóirat rokonszenves megemlékezése rólunk.** Egy tekintélyes hollandi folyóirat, a Dordrechtben megjelenő *Neerlandia* megemlékezett a debreceni Csokonai-körrel abból az alkalomból, hogy a Kör tiszteleti tagjává választotta Beets Adorjánát, a jeles írót. A cikk néhány szóval ismerteti Csokonait is, de Beetsnek a magyar irodalom körüli érdemeit sorolja fel. A cikkből kitűnik, hogy Beetsné a magyarok iránti jóindulatot azzal is kimutatta, hogy a Leidenben gondozott magyar gyermekekhez érkező száz meg száz levelet ő szokta a gondozó családok részére lefordítani. A Neerlandiának ugyanez az 1922. júniusi száma közli dr Nagy Zsigmondnak, a nemrég elhunyt kiváló ref. kollégiumi tanárnak, a hollandi nyelvben oly jártas tudósuk jól sikerült arcképét rendkívül rokonszenves és műfordítói érdemeit elismerő sorok kíséretében.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: Gül baba. Aggházy Melinda vendégfellépte.

Vasárnap délután: Szökött katona.

Vasárnap este: Csárdáskirálynő.

Hétfő: Ártatlan Szuzsi.

Kedd: Gül baba.

Szerda: Mágus Miska.

Vendégprimadonnákkal

igyekszik a Csokonai-színház direktója betölteni azt a részt, amit a primadonna-válság ütött a Csokonai-színház anélkül is nivótlan volt énekes-együttesén s ez eddig csak egyetlen esetben: Timár Ila, a szegedi színház volt primadonnájának vendégszereplésekor sikerült, aki iránt a különben eléggé hideg debreceni közönség nagyon hamar és nagyon sok szeretettel melegedett fel. Timár Ilát azonban nem a Csokonai-színház, hanem a Budai Szinkör szerződtette le s így a Csokonai színház tovább bukácsol a kísérletezésekkel a primadonna-kérdés nagyon távoli kilátásokkal biztató megoldása felé, aminthogy egy másik, lappangó probléma: a koloraturénekesnői szerepkör megfelelő betöltése is hónapok óta a levegőben lóg.

A vendégszereplések során tegnap este Aggházy Melinda, a kolozsvári Nemzeti színház és a nagyváradi Szigligeti-színház volt tagja debütált a *Csárdáskirálynő* Sylvijájában. A vendégművész nő nagytejedelmű, sötét színezetű hangja erős, sőt néhol tulságosan is éles zengésű, énektechnikai fogyatékoságai azonban éppoly szembeötlőek, mint hangjának ereje s amellett, hogy muzikalitása nem biztos, nagyon is all éneklési modorára az a megállapítás, ami játékára is érvényes: nagyon sokszor nem annyira a hangjával énekel, mint

inkább érkeivel, szabatosabban, az alérzelmesség egy épen nem rokonszenves fajtájával. Ugyanez a tulajdonság jellemzője játéknak is, a kelleténél egy fokkal magasabb di-pazonra hangoltság, a fölös hevesség s hogy emellett is tudott bizonyos momentumokban hatni, az a biztos rutinnak s annak a megmagyarázhatatlan kapcsolatnak eredője, amit a nézőtérrel képes volt megteremteni.

Talán nem is annyira megmagyarázhatatlan ez a kapcsolat, ha az együttes sok engedékenysége tekintetbe jön a nyári publikummal szemben, — amiben nagyon díszesre egyetlen kivétel *Unger István* most is mérték-tartó és mindjobban kiértett játéka — az az engedékenysége és az a publikum, aminek összetevőiből a harmadik felvonás mulatójelen-tének orcumnál is lejjebb súlyedtt produkciója lett az eredő. És ebben épen annyira hibás a publikum iskolázatlanabb része, mint a debreceni sajtó egy részének színházi kritikája. Az a kritikai módszer, amely egyfelől a toalettes a hírhedté vált *komfort-bírálatokat* dobta a közönség művelésre szorult rétegeinek táplálékul s még inkább az a másik, amely szevilis meddőségében folyton a mult időket díszesgeti, de langyos visszaemlékezéseivel határozott irányt mutatni ma épen úgy képtelen, mint ezéltt huszonöt esztendővel volt.

Színház és mozgószínházak közleményei:

Aggházy Melinda — a **Gül-Babában**. Szünni nem akaró, nyílt színi tapsok közt mult el **Aggházy Melinda** első vendégfellépése. A közönség imponzásan ünnepelte a vendég művésznőt, ki ma este a **Gül-Baba** Gábor diákját játsza. **Aggházy Melinda** fellépése futó tűzként terjedt el a városban s további fellépése csak a biztos si-

kerhez vezethet. Fellép még **Gül-Baba**, **Ártatlan Zuzsi** és **Magnás Miksa** operettekben.

Leírhatatlan lelkedéssel fogadta a közönség a „*Ha megfujják a trombitát*” című moziszkiccet. Az **Urania** jó izlését méltatták, amidőn e kedves darabotjvette műsorára. A sze replőkötől megszokott szép játék, dalok tőncok kedves meglepődést váltottak ki. *Szigeti Misuján* igen sokat lehetett nevetni, ugyszintén az egész együttes valószággal bírlőzött. Szombán, vasárnap lesz még műsoron, mindenkinck meg kell nézni. Előadások 5, 7, 9-től.

Jatkó Cia, **Várnai László**, **Horváth Manci** **Szomorj Miklós** vendégjátéka az Apollóban. A Kis Cia katonái filmdaljáték szereplőit állandóan elragadtatással tapsolja a közönség. Előadások 7 és 9 órakor. Jegyelővétel az Apollóban.

SPORT

A vasárnapi középiskolai tornaverseny egyik legérdekesebb száma a városban keresztüli nagy stafétafutás lesz. A Royal-szállótól a nagyerdei fürdőházig minden intézet 28 fű közt osztja fel a betutandó távolságot. Részt vesz a két gimnázium, a reáliskola és kombinálva a ref tanítóképző a társulati polgári iskolával. Minden iskola két 28-as csapatot állít, úgy hogy 8 csapat küzd a díjért. Indulás fél tizenkettőkor a Royaltól. Mivel a 8 futónak az egész uttest szélességére van szüksége, a rendezőség arra kérte a rendőrséget, zárja el együgyed 12 órakor az uttestet kocsik és a villamos elől. — A leányiskolák közös szabad gyakorlatait **Váry Sándor**, a főgimnáziumi tornatanár fogja vezetni, a fiukét **Kolos Lajos**, reáliskolai tornatanár. Az iskolák 17 ószlopban

fél négykor indulnak a Nagytemplom előtti térről, a nagyerdei sporttelepre, ahol együgyed ötkor kezdődik a felvonulás.

DEAC-DEASE. Napról napra nagyobb érdeklődés előzi meg a bajnokság két első helyezettjének vasárnapi találkozását, amelyen mindkét csapat a lehető legerősebb felállításban szerepel. Ha a DEAC ezt a mérkőzést megnyeri, a második helyet elvitatni tőle már nem lehet, de különösen hevű az az ambíció is, hogy legyőzze a KASE eddig még veretlen csapatát s reváncsol vegyen a tavalyi 2:1 arányu vereségéért. A KASE meg arra törekszik, hogy veretlenül fjezze be ezt a bajnoki szezont. Mindenkép erős és izgalmas küzdelemre van kítátás. A mérkőzés az Úgető-téri pályán lesz délután fél hat órai kezdettel. Bíró dr Zempleni Gusztáv.

A főiskolai bajnokságokat Debrecenben rendezik. Mint értesülünk, a főiskolai atletikai bajnokságot ez évben Debrecenben fogják megtartani s azt a DEAC a Gazdasági Akadémia Sportegyletével karöltve rendezi. A főiskolai bajnokságot még június havában lebonyolítják.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Schweinfurtti zöld
permetezésre 60—66 szá-
zalékos tengerhagyma pat-
kanyirtásra kapható Jóna
és Jóna droguerijában
Kossuth-u. 6.

Jókarban
levő billiárdasztal eladó.
Értekezhetni Aszalós Imre
Pavillonaktanya.

Eladó
Csonka u. 5. sz. ház. Ér-
tekezni ugyanott a tulaj-
donosnál.

Hímzés
és mindennemű női fehé-
nemű varrás jutányosan
elvállaltatik Erzsébet-utca
79. szám. Nyiriné.

Használt
butorok és antik szekrény
eladók. Szent Anna-utca
5. emelet.

Forgács István
művész
Bádagos-u.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

A tőzsde Magyar korona: 58.

A valutapiac a korona zürichi gyengülésének hírére igen szilárd volt. Dollárban nagy üzlet fejlődött ki. Az utódállamok valutái is megszilárdultak, különösen a szokol, amely 25—30 ponttal javult. Az alacsonyabb zürichi jegyzés nagy élénkséget vitt az értékpapírcsra. Az árfolyamok pillanatáról-pillanatra emelkedtek. Egyes piacokon szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg, rég nem látott forgalom alakult ki.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2100, Osztrák hitel 580, Angol-Magyar 760, Leszámitoló bank 755, Magyar-Olasz 315, Jelz hitelbank 275, Hazai bank 570, Salgó 10725, Rimamurányi 3700, Közúti 1420, Déli vasút 3400, Általános takarékos 1220, Pesti hazai 22000, Borsod-miskolci 3900, Concordia 2703, Budapesti gőz. 7000, Gizella 2300, Hungária 2925, Viktória 10750, Beocsini 8450, Kohó 1004, Általános köszén 17900, Urkányi 10800, Adria 2350, Atlantic 2350, Levante 8800, Trust 2650, Gans-Danubius 60000, Ganz villamos 8750, Lipták 505, Magy. acél 3650, Schlick 1193, Wörner 670, Brassói 4950, Izzó 6750, Spódium 1875, Hazai faterma, 2075, Klotild 4600, Erdő 700, Nasic 14350, Neuschl Licht. 470, Orsz. fa 1040, Telefon 5100.

Valuták

Napoleon 3475—3505, Angol font 4025 4085, Dollár 891—901, Francia frank 7850—7890, Márka 302—312, Lira 4630—4680, Osztrák kor. 580—600 Rubel 3750—3850, Lei 596—06, Szokol 1742 62, Svájci frank 17050—17150, Korona dinár 1270—1290, Lengyel marka 2200—2300.

Devizák

Amsterdam 347—3, Koppenhága 18800, —19300, Krisztiania 15000 15600, London 4035—4085, Berlin 30300—31300, Miláno 4650—4800, Páris 8112—8162, Prága 1745 1765, Stockholm 23200—700, Sváje 17225—17325, Bécs 545—565, Zágráb 31500—32500, Newyork 896—906.

Zürichi zárlat

Berlin 17900 Holland 20340, Newyork 522, London 2725, Páris 4772, Miláno 263700, Brüsszel —, Prága 101000, Budapest 58, Zágráb 19000, Bukarest —, Varsó 13, Bécs 350, Osztrák lebeljegyzett 300.

Nemesfémek.

Az ezüst piacon az üzlet csekély, a

forgalom kis keretek között mozgott. — Ezüst korona 72—73, forint 192—95, 5 koronás 370—375, Aranyiac valamivel élénkebb volt. 20 koronás aranyat és Napoleont keresték, árfolyama 20 koronás magyar arany 3360—70, Napoleon 3400—60, dupla dukát 3700—800.

Terménytőzsde.

Az irányzat változatlanul szilárd, az emelkedések 30—50 koronának felelnek meg métermázsánként. A szilárd hangulat hatása alatt a kínálat tartózkodó.
Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 3775—825, fehérmegyei 3725—3825, pestmegyei 3775—3825, roza 3175—3200, takarmány árpa 2800—2900, sörárpa 2950 300, köles 2800—2825, zab 2900—3000, tengeri 3275—3300, repace 44—46, Korpa 1900—

Sertésjelentés

Szabadvásári maradvány 1236 sertés, és 9 süldőt és 5 malacot, amelyekből 312 sertés és 9 malac maradt eladatlannal.
Árak: zsirsertés fiatal nehéz 150—60, könnyű 102—150.

Dollárt, ARANY, EZÜST
Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11.
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

FESTÉK

lakk, brunolin, terpentín kiváló minőségben jutányosan árban kapható
STERN festéküzlet Piac-utca 10. szám
Telefon 856. szam. Bikával szemben.
Ugyanott kalaplakk minden színben kapható kiváló minőségben.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy
utca 17.

RENADIN RUHÁK,
VASZONÖLTÖNYÖK,
Gallérok, Kézeltök,
ingek és mindennemű
fehérműveket tisztít
PALOTAY LAJOSNÉ
Batthyányi-u. 26. sz. Egyházter 5. sz

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, gymint könyveket folyóiratokat, rovatos iveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, báli meghívókat

Debreczen, Piacz-u. 59. sz.

Elcserélném

emeletes bérházamat olyan földszintes házzal, melyben csupán egy elfoglalható 5 szobás modern lakás van. Ez esetben öt szobás modern lakásomat azonnal átadnám.

CIM A HAJDUFÖLD KIADÓHIVATALÁBAN, PIAC-UTCA 59.

Nehéz az élet,

jó ruhába járn gondot ad, **VÉGHEZ**
olcsón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. SZ. (Zenedével szemben)

Irodistanó

ki a könyvelésben jár-
tas, gyorsirni tud, al-
kalmazást nyerhet. —
Csakis gyakorlatlalt bi-
rók küldjék be ajánla-
tukat a fizetés megje-
lölésével „Gyakorlott”
jeligére.

Alkalmazást nyer esti hat
órától 10-ig

Kifutó

gyerek vagy lány lapunk kiadó-
hivatalában,

Árverési hirdetés

Eröss Gábor-féle árve-
rés folyó hó 10-én délután
3 órakor folytatódik. Vil-
lanyfelszerelési, háztar-
tási cikkek kerülnek
sorra.